

Gurbanlyk – janly kesmek däl, öz Ysmaýylyňdan geçebilmekdir!

Category: Filosofiýa, Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Gurbanlyk – janly kesmek däl, öz Ysmaýylyňdan geçebilmekdir!
GURBANLYK – JANLY KESMEK DÄL, ÖZ YSMAÝYLYÑDAN GEÇEBILMEKDIR!

Bu din – Hezreti Ybraýym pygamberiň (a.s) dinidir, gana suwsan hudaýlaryň, mazohistleriň we sütemkärleriň dini däl.

Bolup geçen waka adamkärçiliğin belent nusgasyna ýetmegin, ýekemenlikden (egoistlikden) halas bolmagyň kyssasydyr. Adamy aňrybaş kämil derejä we söygä, paýhasly ynsan hökmünde jogapkärçiliklerini ýerine ýetirmäge päsgel berip biljek islendik zatdan azat erk-eradanyň deňine göterşiniň hekaýatydyr...

...Hekayat bir goçuň gurban edilmegi bilen tamamlanýar. Bu Beýik Allatalanyň taryhyň iň uly adam tragediyasynyň ahyryna degişli islegidir – birnäçe aýy doýurmak üçin goç gurban etmek.

Ybraýym ilkibaşa ogluna ýagdaýy düşündirip «şu taýda seni öz elim bilen gurban etmeli boljak» diýip agzyny açmadı. Ahyrynda Allanyň keremine sygyndy we «Ysmaýyl, düýşümde seniň gurban edýärin» diýdi! Muny şeýle bir çalt diýdi welin, näme aýdanyny özem eşitmedi. Soňra dymdy. Gorkuly we öçüski göz bilen Ysmaýylyň gözlerine dikanlap seretmäge mejaly ýokdy. Ysmaýyl kakasynyň düşen kyn ýagdaýyny szyp, oňa teselli bermäge çalyşýardy. «Kaka, ytagatkär bol we Allanyň emrini ýerine ýetirmäge ikirjiňlenme. Meni-de ytagatkär bende saý. Men muňa döz gelerin» diýdi.

Senem edil Ybraýym kimin öz Ysmaýylyny Mina dagyna getirmeli borsuň. Seniň Ysmaýylyň kim? Ony diňe seň özüň bilip bilersiň, başga biri däl. Belki-de, ol seniň ýanýoldaşyň, işiň, ukyp-başarnygyň, güýjüň, jynsyýetiň, sosial derejäň, wezipäň we

ş.m... Nämedigini bilemok, ýöne edil Ybraýymyň Ysmaýyly söýşi ýaly söýyän zadyň bolmaly. Seniň azatlygyňdan çilýän, borjuňy ýerine ýetirmäge päsgel berýän, seni güýmeýän, hakykaty eşitmekden we bilmekden saklaýan, jogapkärçilik duýmagyň ýerine kanunylaşdyryjy bahanalary döredýän we seni diňe gelejekde senden geläýjek kömek üçin goldaýan näme bar bolsa - ine, bular şonuň yşaratlaryndandyr. Ony hökman gözläp tapgyn. Eger Hudaýa ýakynlaşasyň gelýän bolsa, Ysmaýyly Minada gurban etmegiň gerek.

Minanyň çola künjeginde Ybraýym (a.s) ogly bilen gürleşdi. Saçy-sakgaly bireýýäm agaryp giden ýüz ýaşly gojanyň ýaşajyk ogly Ysmaýyl durmuşyň çetinden ýaňy giripdi. Diňe Arap ýarymadasynyň däl, bütin dünýäniň mawy asmany bular ýaly ýowuz sahnany synlap bilmezdi! Taryh ata bilen ogluň arasynda geçen bular ýaly gürrüñe henize çenli duş gelmändi. Hiç kimem dostlarça geçen, emma şeýlekin howpurgadyjy gürrüňi hyýalyna-oýuna getirmändi!

Ysmaýylyň ýerini tutjak janlyny (hudaýólyny) sen kesgitleme, goý, Allatagala saňa ýardam etsin we peşgeş hökmünde ýollasyn. Ol özüne berlen janlyny diňe şu ýagdaýda kabul edýär. Janly diňe Ysmaýyla hutma-hut bolanda hakyky gurbanlykdyr, a ýöne «iller edýär, menem edýän» diýip, malyň damagyna münmek gassaplykdan başga zat däldir!

Ali ŞERIATI,
eýranly sosiolog, yslam filosofy.

Çeşme: «Haj» (Ataly-ogluň arasyndaky gürrüň» bölümünden alyndy.)

Terjime eden: Has TÜRMEN. Filosofiýa